

RENAȘTEREA

Biblioteca Universității

Cluj

„Stricatu-s'a bucuria inimei noastre, întorsu-s'a întru plângere jocul nostru. Căzut-a cununa capului nostru și vai nouă.“

Plângerile lui Ieremia 5, 15-16.

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTAMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

A MURIT EPISCOPUL NOSTRU

Astăzi în 3 Februarie ora 3³⁰ p. m. s'a săvârșit din viață P. Sf. nostru Episcop Nicolae Ivan.

Iată evenimentul dureros, care zguduie toate sufletele românești, cufundând în jale fără margini Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului.

După suferinți grele și neînchipuite, răbdate cu eroismul mucenicilor creștini, a închis ochii pentru totdeauna acela, care în cursul unei vieți lungi și rodnice, știuse să fie un imens izvor de mângâiere, bucurie și optimism. Optimismul lui robust și credința înflăcărată în triumful idealurilor înalte, l-au situat din tinerețe în cele dintâi tranșee de luptă, izbutind în scurtă vreme să se impună în posturile de comandă ale națiunii.

Minte ageră și voință sigură, temperament de diplomat și fire realistă, defunctul s'a ilustrat printr'o inepuizabilă pasiune de muncă, care i-a îngăduit să fie un creator, ori unde avea o misiune de îndeplinit.

Nicăiri însă aceste calități excepționale nu s'au reliefat mai surprinzătoare și mai productive, decât în splendida activitate desfășurată ca Episcop al Clujului. În ciuda celor 64 ani, cu cari venise în capitala Ardealului, el cuteză să se angajeze la înființarea și organizarea unei Episcopii noi, uimindu-și colaboratorii și credincioșii cu valurile unei tinerețe creatoare, din care a răsărit, după 15 ani de încordări neobosite, o minunată operă bisericească și națională.

Arhitectul fără pereche, care a fost Prea Sfințitul Episcop Nicolae, a organizat până la ultimele celule o Eparhie în cele mai inapoiate părți ale Ardealului de nord, înzestrându-o cu

instituții solide și oameni destoinici, culminate în superba Catedrală din inima Transilvaniei.

Scoasă din amintirile unui trecut de neuitată glorie voevodală, Prea Sfințitul Episcop Nicolae Ivan s'a dovedit omul ales de Dumnezeu, singur în măsură să restabilească această impresionantă tradiție a citoriei lui Ștefan cel mare și sfânt.

Grație unor colaboratori luminați și devotați, pe cari a avut norocul deosebit de a-i putea găsi aici în cetatea culturii universitare, a înfăptuit una din acele gigantice creațiuni, care constituie cea mai mare podoabă a Bisericii ortodoxe din Ardealul desrobit.

Călăuzit neconținut de sfintele aspirațiuni ale unui neam în plină dezvoltare, el s'a dăruit realizării lor cu toată iubirea sufletului său în elanuri de muncă, ce n'au cunoscut niciodată odihna sau îndoiala oamenilor de duzină. Personalitate tăiată din blocul de granit al virtuților românești, el a înfruntat cu eroism vijeliile, prevenind dificultățile și mergând totdeauna, cu luciditate și siguranță, direct spre biruințele înălțătoare. De aceea, i-a fost dat să se afirme, în atâtea domenii ale vieții noastre publice, ca un incomparabil îndrumător de nație și stăpânitor de vremuri. Prin energiile lui de o mobilitate constructivă fără asemănare, Episcopul Nicolae a depășit toate așteptările, ce se infiripaseră deo-

data cu urcarea lui în scaunul de mari răspunderi bisericești dela Cluj, redându-i în bucuria nesfârșită a inimilor noastre, vechea strălucire a tradiției șaguniene. Așa a trecut el din viață la nemurire, luându-și locul în fresca marilor vlădică, consacrați de unanimitatea nației recunoscătoare.

A-l plânge în ziua înmormântării ar fi prea puțin. Din lacrimile noastre în umbra Crucii funerare, va trebui să se infiripe ca o jurinsetă către Ceruri, cultul amintirii lui prin veacuri, încălzit mereu de gândul pios de a-i desăvârși opera istorică, în lumina idelurilor eterne ale ortodoxiei naționale.

I. M.

Episcopul Nicolae Ivan

1855—1936

Cu profundă durere aducem la cunoștință obștească trecerea din viață a celui dintâi Episcop al Eparhiei ort.-rom. a Clujului, restauratorul vechei episcopii a Vadului, Feleacului și Clujului, îndrumătorul și sprijinitorul tuturor acțiunilor bisericești, culturale, sociale, economice și naționale din Ardeal,

P. S. S. NICOLAE IVAN

membru onorar al Academiei române, senator de drept, membru al tuturor instituțiilor culturale și naționale din Ardeal, decorat cu ordinul „Steaua României” în gradul de mare Cruce, „Coroana României” în gradul de mare cruce, „Regele Ferdinand I.” în gradul de mare ofițer, „Vulturul României” în gradul de comandor „Meritul Cultural” în gradul de Cavaler cl. I-a, „Răspata Muncii pentru biserică cl. I.”, fondatorul „Frăției Ortodoxe Române”, cetățean de onoare al municipiului Cluj și comunei Aciliu din județul Sibiu etc., născut în 17 Mai 1855 în Aciliu, hirotonit preot în 26 Octombrie 1881, hirotonit episcop în 21 Noembrie 1921, după suferințe grele și îndelungate a adormit în Domnul, împărtășit fiind cu Sfintele Taine, în ziua de Luni 3 Februarie 1936 la orele 15:30.

Marele nostru răposat va fi așezat pe catafalc în biserica „Sf. Nicolae” din Calea Regele Ferdinand, până în ziua de Joi 6 Februarie la orele 9 a. m., când se va săvârși Sf. Liturghie. La orele 11 va fi ridicat și transportat în procesiune la Catedrala din Piața Cuza Vodă, unde i se va săvârși prohodul și va fi așezat spre vecinică odihnă în cripta Catedralei.

În veci pomenirea lui!

Consiliul Eparhial.

Guvernul a hotărât funerarii naționale marelui Arhiepiscop Nicolae al Clujului.

Telegrama Primului-Ministru.

In persoana Prea Sfințitului Episcop Nicolae Ivan al Clujului țara pierde pe unul dintre cei mai vrednici fii ai săi și Biserica strămoșească pe unul dintre cei mai zeloși slujitori.

Numele său va rămânea neșters în istoria luptelor date pentru triumful românismului.

Drept sfârșit al trecerii sale pământești Guvernul a hotărât să-i facă funerarii naționale.

Gh. Tătărescu.

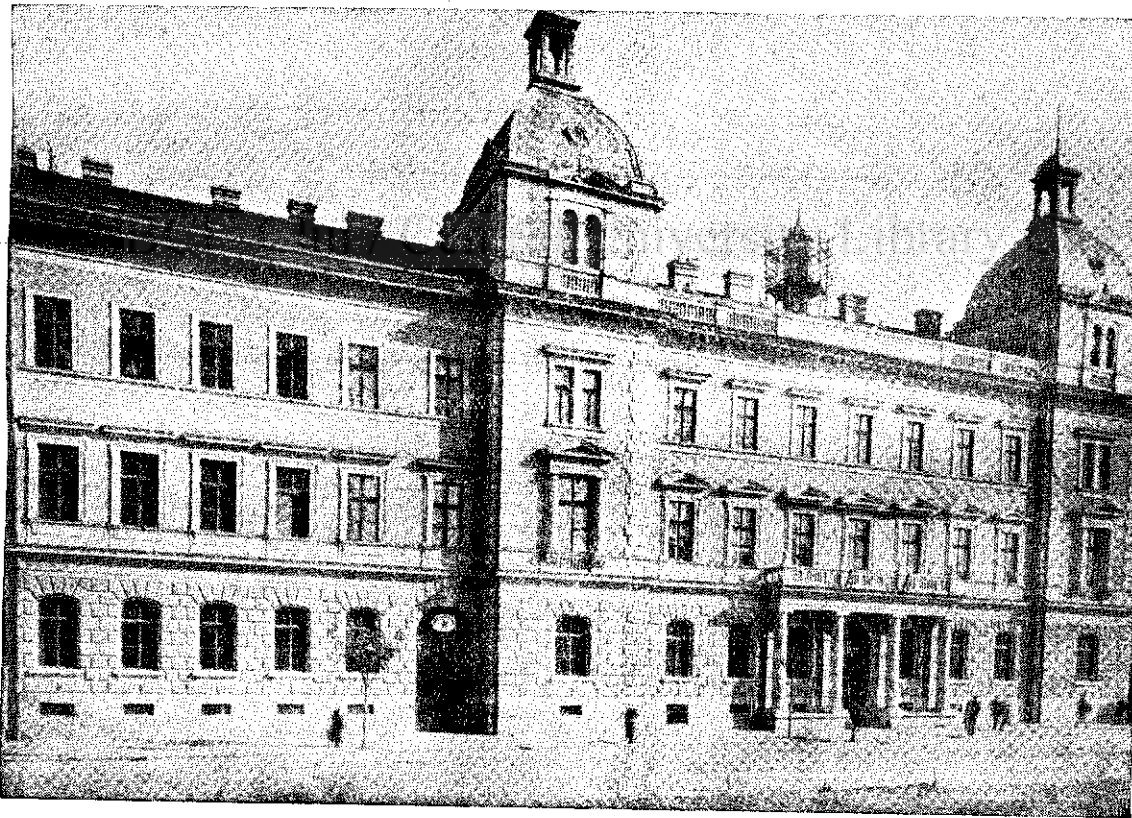
Din realizările Prea Sfințitului Episcop Nicolae:

Biserica „Sf. Nicolae“ din Cluj

Catedrala din Cluj

Reședința Episcopescă

Piața Catedralei

SCURTE NOTE BIOGRAFICE DESPRE P. S. EPISCOP NICOLAE

P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Ivan s'a născut la 17 Mai 1855, în comuna Aciliu, județul Sibiu, dintr'o familie fruntașă de țărani.

Cursurile primare l-a făcut în Aciliu și Săliște, iar cursurile secundare la liceul de stat din Sibiu, unde a luat bacalaureatul la 28 Iunie 1874. Între anii 1874—1877 a urmat cursurile teologice ale Seminarului Andreian din Sibiu, dând examenul de calificare preotească cu distincție. În toamna anului 1877 a fost ales învățător în Săliște, în care calitate a funcționat până la 1884, făcând servicii prețioase învățământului primar confesional.

În anul 1880 s'a căsătorit, dar abia după un an de fericită căsnicie a rămas văduv. Din această căsătorie i s'a născut fiica Veturia, soția de mai târziu a protopopului Dr. Ioan Stroia, azi episcop militar.

Învățătorul Nicolae Ivan a fost hirotonit de mitropolitul Miron Romanul la 26 Octombrie 1881 de diacon și apoi preot și duhovnic. În anul 1884 a trecut ca spiritual la penitenciarul de stat din Aiud, propunând și religiunea la gimnaziul din acest oraș. Deși a fost funcționar al statului, a făcut servicii eminente bisericii și culturii naționale. A fost ales de către cercul Ighiu membru în adunarea județeană din Aiud, unde a luat cuvânt în limba românească. La 1 Octombrie 1890 a fost chemat director și redactor responsabil la „Telegraful Român“, organul oficial al Metropoliei, al cărui colaborator fusese dela intrarea sa în viața publică.

În anul 1892 a fost ales protopop la Alba-Iulia, în care calitate s'a străduit mult în organizarea școlii românești din protopopiat și a ridicat un mare număr de școli și biserici, dând o îndrumare sănătoasă vieții bisericesti și naționale din acest ținut. În anul 1895 i s'a încredințat și administrarea tractului vacant al Orăștiei. În acest an a scos prima gazetă românească în Orăștie, „Revista Orăștiei“ împreună cu Dr. Silviu Moldovan și Aurel Popovici-Barcianu.

La 1897 a fost ales asesor consistorial și referent al secției economice în care calitate a funcționat neîntrerupt până la 1919.

În acest timp și în această calitate a realizat o activitate prodigioasă. De numele dănsului se leagă cele mai însemnate lucrări bisericesti din acest timp. Sub conducerea sa s'a zidit Catedrala din Sibiu, vila mitropolită, seminarul cel nou, școala centrală din Sibiu și gimnaziul din Brad. Tot asesorul Nicolae Ivan, ajutat de Partenie Cosma și Pantelimon Leucuța, a achiziționat din mâinile străinilor palatul Habermann pe seama bisericii. De numele dănsului se leagă cele mai multe din fundațiile noi ale consistoriului din Sibiu. Ca referent financiar a adus ordine în gospodăria arhidiecezei, sporind averea ei cu aproape 2 milioane valută aur.

Pe lângă activitatea sa bisericască n'a lipsit dela nici una din manifestările sociale, culturale, economice și politice, dând în toate domeniile acestea o contribuție prețioasă problemelor noastre naționale.

Dela 1880—1884 a fost ales de cercul Săliștei membru în reprezentanța județului Sibiu. Dela 1884—1890 a fost membru în reprezentanța județului Alba, ales de cercul Ighiu, iar dela 1890—1891 iarăși în Consiliul județului Sibiu, ca reprezentant al cercului Săliște și în Consiliul orașului Sibiu ca reprezentant al Arhiepiscopiei.

În sala orașului și a județului Sibiu glasul asesorului Nicolae Ivan a răsunat de nenumărate ori pentru apărarea și revendicarea drepturilor Românilor din fundus regius. La județ a dus o luptă dărză pentru salvarea și extradarea „Fondului Avram Iancu“, care s'a extradat, dar nu pentru Academia de drept dorită de Avram Iancu, ci pentru școala Asociațiunii. În Consiliul orașului Sibiu a purtat multe lupte pentru școlile românești din Sibiu. Dănsul a isbutit în acest Consiliu să consacre numirea uneia din străzile Sibiului cu numele nemuritorului Andrei Șaguna.

Dela 1906—1918 a fost vice-președintele Partidului Național-Român din Ardeal. Dela 1898—1919 membru în comitetul central al „Asociațiunii“ și dela începutul intrării sale în cler a fost permanent membru în toate Sinoadele și Congresele bisericesti, precum și în Consistorul mitropolitan.

A fost membru întemeietor și președinte al băncii „Iulia“ din Alba-Iulia. La 1907 a întemeiat în Cluj banca „Vatra“ al cărei președinte a fost până la 1921, iar în 1910 a înființat în Sibiu banca „Lumina“, al cărei conducător a fost până la 1921. A fost președinte al „Casei de păstrare“ din Mercurea și membru în consiliile mai multor institute financiare.

A desvoltat și o frumoasă activitate publicistică în „Telegraful Român“, „Tribuna“, „Gazeta Transilvaniei“, „Revista Orăștiei“, „Foaia Popului“ și altele. A publicat broșurile: „O pagină din lupta noastră pentru existență“, „Un mănunchiu din păcatele sistemului prăbușit“, „Copilul de suflet“, „O căsătorie la țară“, „Cantorul Ariton“ și „Monografia comunei Săliște“.

În alegerile generale pentru Constituanta României din 1919 a fost ales senator al cercului Sibiu-Săliște, în care calitate a fost raportorul Legii pentru unirea Ardealului cu Patria-mamă.

Tot asesorul Nicolae Ivan a inițiat la 16 Februarie 1919 înființarea episcopiei dela Cluj și a izbutit să realizeze această dorință unanimă în sinodul din Iulie 1919, care în ședința dela 7 Iulie l-a ales președinte al consistoriului celui nou din Cluj și a fost încredințat cu organizarea eparhiei. La 15 Octombrie 1919 a luat în mână conducerea și organizarea eparhiei Clujului. În Septembrie 1919 a intrat în tagma monahală, fiind hirotonisit protosincol, iar după ce și-a terminat stagiul în mănăstirea Hodoș-Bodrog, la 20 Ianuarie 1920 a fost ridicat la rangul de arhimandrit. Cel dintâi sinod al eparhiei Clujului l-a ales în 15—28 Septembrie 1921 Episcop, fiind aprobat de sinodul episcopesc la 29 Septembrie, la 22 Octombrie 1921 confirmat de M. Sa Regele Ferdinand, iar în ziua de Sf. Nicolae 1921 a fost instalat în scaunul de Episcop al Clujului.

Furerațiile Prea Sfințitului Episcop Nicolae.

Azi Luni 3 Februarie la ora 8 p. m. secțiile Consiliului eparhial s'au întrunit în ședință plenară, spre a lua dispozițiunile cerute de Statutul pentru organizarea Bisericii în vederea funerariilor.

Ședința a fost deschisă, în prezența P. S. Episcop al Armatei Dr. Ioan Stroia, de către P. C. consilier eparhial Dr. Sebastian Stanca, ca cel mai vechiu membru cleric al secției bisericesti, în conformitate cu prevederile legii. Sfinția sa aducând la cunoștință săvârșirea din viață a Prea Sfințitului Episcop Nicolae, a făcut elogiul vieții și activității marelui defunct. Consilierii profund emoționați au ascultat în picioare cuvântarea președintelui, arătându-și durerea ce-i stăpânește în aceste clipe de jale pentru întreaga Eparhie. După aceasta s'a intrat în ordinea de zi, citindu-se dispozițiile Statutului referitoare la cazul morții Episcopului, și s'a hotărât luarea măsurilor legale. S'au cetit ultimele dorințe ale defunctului Episcop cu privire la înmormântare și s'a procedat la deschiderea testamentului, prin care întreaga avere personală a marelui ierarh rămâne Eparhiei ca fundațiune, ce-i va purta numele cu menirea de a ajuta tinerimea și preoțimea din cuprinsul ctitoriei lui.

În ce privește înmormântarea s'a stabilit — conform ultimelor dorințe, următoarele:

Luni, în ziua morții, a fost pus pe catafalc în salonul cel mare al reședinței, de unde va fi transportat Marti dimineața la Biserica Sf. Nicolae din Calea Regele Ferdinand, una din fundațiile răposatului Episcop, unde va rămâne până Joi, 6 Februarie, când va fi adus în procesiune la Catedrală. Aici va avea loc prohodirea, săvârșită de către un mare sobor de preoți în frunte cu Î. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului. Se vor rosti cuvântări de către: Î. P. S. Mitropolit, reprezentantul Guvernului, reprezentantul Eparhiei văduvite, reprezentantul Frăției ortodoxe române (FOR), delegatul Academiei Române, al Ligii Antirevizioniste, primarului orașului Cluj, protopopul Alba-Iuliei și protopopul Clujului.

Conform dorinței scrise de către însuși Episcopul Nicolae, nu vor fi alte cuvântări.

S'a hotărât de către Consiliul eparhial, ca în loc de cununi de flori să se facă daruri pentru săracii Eparhiei Clujului, la cari totdeauna s'a gândit milostivul Episcop. Consiliul eparhial s'a înscris în capul listei cu suma de 5000 Lei, pe care au complotat-o membrii Consiliului.